

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1249/2019
13.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Драгићевић, адвокат из ..., против туженог Дом здравља ББ, кога заступа Градски јавни правобранилац, ради поништаја решења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2846/18 од 08.11.2018. године, у седници већа одржаној 13.02.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2846/18 од 08.11.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву П1 48/16 од 29.03.2018. године у ставу I изреке усвојен је тужбени захтев и поништено као незаконито решење туженог од 21.12.2015. године којим је тужили отказан уговор о раду. Обавезан је тужени да тужиљу врати на рад. Ставом II изреке обавезан је тужени да тужили накнади трошкове парничног поступка у износу од 224.250,00 динара са затезном каматом од извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2846/18 од 08.11.2018. године одбијене су као неосноване жалбе тужиље и туженог и потврђена је првостепена пресуда.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану другостепену пресуду у границама ревизијских разлога прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 72/11... 55/14) и одлучио да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Предмет тужбеног захтева је поништај као незаконитог решења туженог о отказу уговора о раду и обавезивање туженог да тужиљу врати на рад.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код туженог на неодређено време по Уговору о раду од 31.08.2015. године, на пословима зубног техничара у Служби за стоматолошку здравствену заштиту. Закључком Владе Републике Србије од 02.10.2015. године дате су препоруке здравственим установама (и туженом) да утврде тачан број запослених у стоматолошким службама. Дописом Министарства здравља од 07.10.2015. године дато је упутство о спровођењу рационализације запослених у стоматолошкој служби уз достављање критеријума за утврђивање вишка запослених у стоматологији. Одлуком Управног одбора туженог од 26.11.2015. године дата је сагласност за покретање поступка за решавање вишка запослених. Након тога је формирана Комисија за проглашење технолошког вишка. Она је спровела бодовање према датим критеријумима. Према члану 2. став 3. критеријума радни однос престаје запосленима који имају најмању оцену применом критеријума из члана 5. Чланом 5. су одређени конкретни критеријуми – резултати рада и године остварене у радном односу. Решењем туженог од 31.12.2015. године тужиљи је отказан уговор о раду због технолошких, економских и организационих промена код туженог. У образложењу оспореног решења о отказу уговора о раду наведено је између осталог, да је тужени поступао према препоруци Владе Републике Србије и утврдио број запослених који су технолошки вишак у односу на кадровски план, као и да је Комисија коју је тужена формирала решењем од 10.11.2015. године тужиљу прогласила технолошким вишком применом члана 2. став 3. и члана 5. критеријума. Тужила је оцењена оценом 73,35. Од укупно 12 извршилаца на пословима зубног техничара четири су проглашена технолошким вишком, међу њима и тужила. Тужена није имала обавезу да доноси програм решавања вишка запослених према броју оних који су проглашени за технолошки вишак у односу на број запослених радника. Пре доношења оспореног решења о отказу уговора о раду тужиљи, због смањеног броја извршилаца, тужени није донео нов програм о организацији и систематизацији послова.

На основу тако утврђених чињеница нижестепени судови су закључили да је незаконито решење о отказу уговора о раду тужиле. Оспорено решење не садржи разлоге због којих је услед смањења броја извршилаца на пословима зубног техничара које је тужила обављала баш тужила проглашена запосленом за чијим је радом престала потреба. Зато је усвојен тужбени захтев.

Према оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су усвојили тужбени захтев.

Запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла (члан 179. став 5. тачка 1. Закона о раду „Сл. гласник РС, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013 и 75/2014“). Уговор о раду отказује се решењем у писаном облику и обавезно садржи образложење и поуку о правном леку (члан 185.

став 1 Закона). Према цитираној законској одредби решење о отказу уговора о раду у случају проглашења технолошког вишка мора да садржи јасне разлоге којима се послодавац руководио приликом одређивања вишка запослених.

Према утврђеним чињеницама, код туженог је дошло до смањења броја извршилаца. Тужени је применио критеријуме за утврђивање вишка запослених који су достављени од стране Министарства здравља. Тужила је оцењена оценом 73,35. Међутим, оспорено решење туженог о отказу уговора о раду тужили не садржи разлоге због којих је услед смањења броја извршилаца на пословима зубног техничара које је тужила обављала, баш тужила проглашена технолошким вишком. Табела оценом рада тужиле и осталих запослених на том радном месту садржи само бројчану оценом без икаквог образложења и описне оценом рада за тужилу и друге упоређиване запослене, према таксативно наведеним критеријумима. Зато се не може ни утврдити на основу којих елемената по сваком од критеријума је оцена за запослене који се пореде па и за тужилу дата. Решење о отказу уговора о раду сагласно одредби члана 185. став 1 Закона о раду мора да садржи образложење са разлозима отказа, што је у конкретном случају изостало. Осим тога, тужени није мењао Правилник о организацији и систематизацији послова у смислу смањења броја извршилаца на пословима зубног техничара. Стога сам кадровски план Владе Републике Србије није могао бити основ за отказ уговора о раду тужили. Из утврђених чињеница произлази да тужени није испоштовао законом предвиђену процедуру приликом проглашења тужиле технолошким вишком. Зато ревизијом туженог није доведена у сумњу правиланост закључка нижестепених судова о незаконитости спорног решења о отказу уговора о раду тужиле. Последица незаконитог отказа је сагласно одредби члана 191. став 1. Закона о раду враћање тужиле на рад.

Из изнетих разлога је применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку одлучено као у изреци.

**Председник већа-судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић